

Patiëntenvoorlichting

Behandeling van nierstenen

Niersteenvergruizen

U heeft een 'steen' in uw nier of urineleider. In overleg met uw uroloog wordt deze steen binnenkort behandeld met de zogenoemde niersteenvergruizer. U komt hiervoor naar locatie Alkmaar van Noordwest Ziekenhuisgroep. Niersteenvergruizing wordt ook wel een schokgolfbehandeling genoemd. In deze folder vindt u uitleg over deze behandeling.

De meeste zorgverzekeraars vergoeden niersteenvergruizing. Wel adviseren we u om dit van tevoren bij uw zorgverzekeraar te checken.

Wat is een niersteen?

De nieren liggen aan de achterkant van de buikholte, vlak onder het middenrif. Nieren produceren urine. Deze urine wordt via de urineleiders afgevoerd naar de blaas. De urineleiders zijn ongeveer 25 tot 35 cm lang. In de nieren en urineleiders kunnen stenen ontstaan. Kleine nierstenen worden meestal vanzelf uit geplast. Behandeling is dan niet nodig. Grotere stenen moeten meestal wel worden behandeld.

Behandeling met de niersteenvergruizer

De niersteenvergruizer is een apparaat dat gerichte energiegolven uitzendt. Door deze energiegolven lukt het vaak om de steen in kleine stukjes te breken, zodat gruis ontstaat. Afhankelijk van de plaats van de steen, duurt de behandeling in totaal zo'n 50 tot 90 minuten. Ondanks pijnstilling, kan de behandeling vervelend en/of soms zelfs pijnlijk zijn. U kunt na de behandeling meteen naar huis. De behandeling wordt zo nodig meerdere keren herhaald.

Heel soms is een dagopname nodig. Uw uroloog bespreekt dit dan van tevoren met u.

Resultaat

Of de behandeling resultaat heeft, moet even worden afgewacht. De steen valt de dagen na de behandeling uiteen. Een enkele keer al op dezelfde dag. U plast het gruis vervolgens uit.

Kijkoperatie

Is de niersteen erg hard, te groot en/of verloopt de behandeling met de niersteenvergruizer moeizaam zodat gestopt moet worden? Dan krijgt u in overleg met uw uroloog een kijkoperatie. De niersteen wordt dan via de urinewegen verwijderd (uretero-rensocopie). Of rechtstreeks vanuit de nier (percutane nefrolithotomie).

Vorbereiding op behandeling met de niersteenvergruizer

Datum

U krijgt op de polikliniek urologie de behandeldatum mee. Of u wordt een aantal dagen voor de behandeling gebeld door de secretaresse van de polikliniek. Zij vertelt u dan waar, wanneer en hoe laat u voor de behandeling wordt verwacht.

Eten en drinken

U mag voor de behandeling in principe gewoon eten en drinken. U hoeft dus **niet** nuchter te zijn. Maar om gasvorming te voorkomen, kunt u 2 dagen voor de behandeling beter geen kool, peulvruchten, ui, prei, paprika en pepers gebruiken. Gebruik ook geen koolzuurhoudende dranken, koffie en/of tabak. Dit is belangrijk om de steen die onder röntgendoorlichting wordt opgezocht, goed te kunnen vinden.

Zetpil diclofenac

U krijgt op de polikliniek urologie een zetpil diclofenac mee. Dit is een pijnstiller. U brengt de zetpil (100 mg) vlak voor uw vertrek naar het ziekenhuis thuis in.

Bloedverdunnende medicijnen

Gebruikt u bloedverdunnende medicijnen? Geef dit dan vóór de behandeling door aan uw uroloog. Het kan zijn dat u in overleg soms al ruim van tevoren (tijdelijk) met deze medicijnen moet stoppen. Uw uroloog bespreekt dit dan met u.

Extra onderbroek

Omdat er tijdens de behandeling een laagje water op de behandeltafel komt te liggen, kan het zijn dat uw onderbroek nat wordt. Wilt u daarom een extra onderbroek meenemen?

Zo nodig antibiotica

Om een (urine)weginfectie te voorkomen, krijgt u in overleg met uw uroloog voor, tijdens en na de behandeling zo nodig antibiotica.

Bent u zwanger?

Bent u (vermoedelijk) zwanger? Geef dit **altijd** door aan uw uroloog. De behandeling kan dan niet doorgaan.

Dag van de behandeling

Waar kunt u zich melden?

De behandeling vindt plaats op locatie Alkmaar van Noordwest Ziekenhuisgroep. Als u het ziekenhuis binnenkomt, dan meldt u zich eerst met uw identiteitsbewijs bij de aanmeldzuil. U vindt deze aanmeldzuil

bij de ingangen. Vervolgens ziet u op het scherm wat u moet doen. Als uw gegevens kloppen, krijgt u een dagticket. Vervolgens gaat u met uw dagticket naar de polikliniek urologie. Daar scant u **20 minuten vóór de afgesproken tijd** uw dagticket bij de aanmeldzuil van de polikliniek urologie. Zo weten de zorgverleners dat u er bent. U vindt de polikliniek op de begane grond, huisnummer 031. U wordt vervolgens naar de behandelkamer op de functieafdeling urologie gebracht.

Wordt u in overleg met de uroloog 1 dag opgenomen? Dan kunt u zich op de afgesproken tijd melden bij de dagbehandeling chirurgie, begane grond, huisnummer 028 (locatie Alkmaar). U heeft dan geen dagticket nodig. U meldt zich direct bij de balie van de dagbehandeling.

Vorbereiding

U draagt tijdens het onderzoek alleen uw onderbroek. Verder trekt u een speciaal hemdje aan. U gaat op uw rug op de behandelafel liggen. De laborant zoekt de plaats van de steen met behulp van röntgendoorlichting op. Dit even kan duren. Afhankelijk van de plaats van de steen, komt u in een laagje water te liggen.

De behandeling

Daarna krijgt u een kussen met water tegen uw rug of buik. Dit hangt af van de plaats van de steen: in een nier of urineleider. Als alles goed voorbereid en ingesteld is, start de niersteenvergruizer. Dit voelt alsof er met een elastiekje tegen uw huid geschoten wordt. Dit voelt vervelend. Hóe vervelend, is per patiënt verschillend. U houdt tijdens de behandeling via een camera en intercom contact met een laborant. De laborant voert de sterkte van de energiegolven geleidelijk op en vraagt voortdurend of u de behandeling nog goed verdraagt. Zo nodig wordt de sterkte aangepast. Als u het prettig vindt, dan kunt u uw eigen muziek meenemen. U mag hiervoor uw smartphone of koptelefoon meenemen. Patiënten ervaren dit als prettig tijdens de vergruisbehandeling.

Na de behandeling

Bijwerkingen

Na de behandeling kan er wat bloed in de urine zitten. Ook kan het zijn dat uw huid door het kussen wat rood en geïrriteerd is. U hoeft zich hier geen zorgen over te maken.

Uitplassen van gruis

Waarschijnlijk plast u meteen, of wat later na de behandeling kleine stukjes gruis uit. Is het gruis dat u uitplast nog niet eerder onderzocht? Dan kunt u proberen om het op te vangen. In een theezeefje bijvoorbeeld. U neemt het gruis dan bij uw controle op de polikliniek mee.

Pijnbestrijding

Het kan zijn dat u na de behandeling pijn heeft op de plaats waar de steen vergruisd is. U kunt hiervoor paracetamol innemen. Krijgt u na de behandeling door een steenrest(je) opnieuw een pijnaanval (koliek)? Dan schrijft de uroloog u zo nodig diclofenac of tramadol voor.

Leefregels voor thuis

Voor goed herstel is het belangrijk dat u deze leefregels goed opvolgt:

- drink elke dag 2 liter vocht, zodat u regelmatig moet plassen
- blijf in beweging: ook dit helpt om steenrestjes en/of gruis vlot kwijt te raken
- stop **tijdelijk** met drinken bij een eventuele nieuwe pijnaanval (koliek) door een steenrest(je)

Mogelijke complicaties

Er is een kleine kans op (één van) de volgende complicaties:

- bloeding op de plaats waar de energiegolven toegediend zijn: dit gaat vanzelf over
- pijnaanval (koliek) door wat groter steenrestje: u krijgt dan zo nodig extra pijnstillers
- koorts

Heeft u meer dan 38,5 graden koorts? Dan heeft u misschien een (urine)infectie. Neem dan meteen contact op met uw uroloog. 's Avonds, 's nachts en in het weekend kan dit via het algemene nummer van locatie Alkmaar Noordwest Ziekenhuisgroep: 072 - 548 4444. Vraagt u naar de dienstdoende uroloog.

Controleafspraak

U krijgt na de behandeling een controleafspraak mee. Om het resultaat van de behandeling goed te kunnen beoordelen, kan het zijn dat u vóór deze controleafspraak eerst een röntgenfoto en/of een echo moet laten maken. U krijgt hiervoor dan ook een afspraak mee.

Uw vragen

Met eventuele vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek urologie van locatie Alkmaar. Dat kan op werkdagen van 08:30 tot 16:30 uur, telefoon 072 - 548 2600.

Meer informatie over niersteenvergruizing vindt u ook op www.nvu.nl.